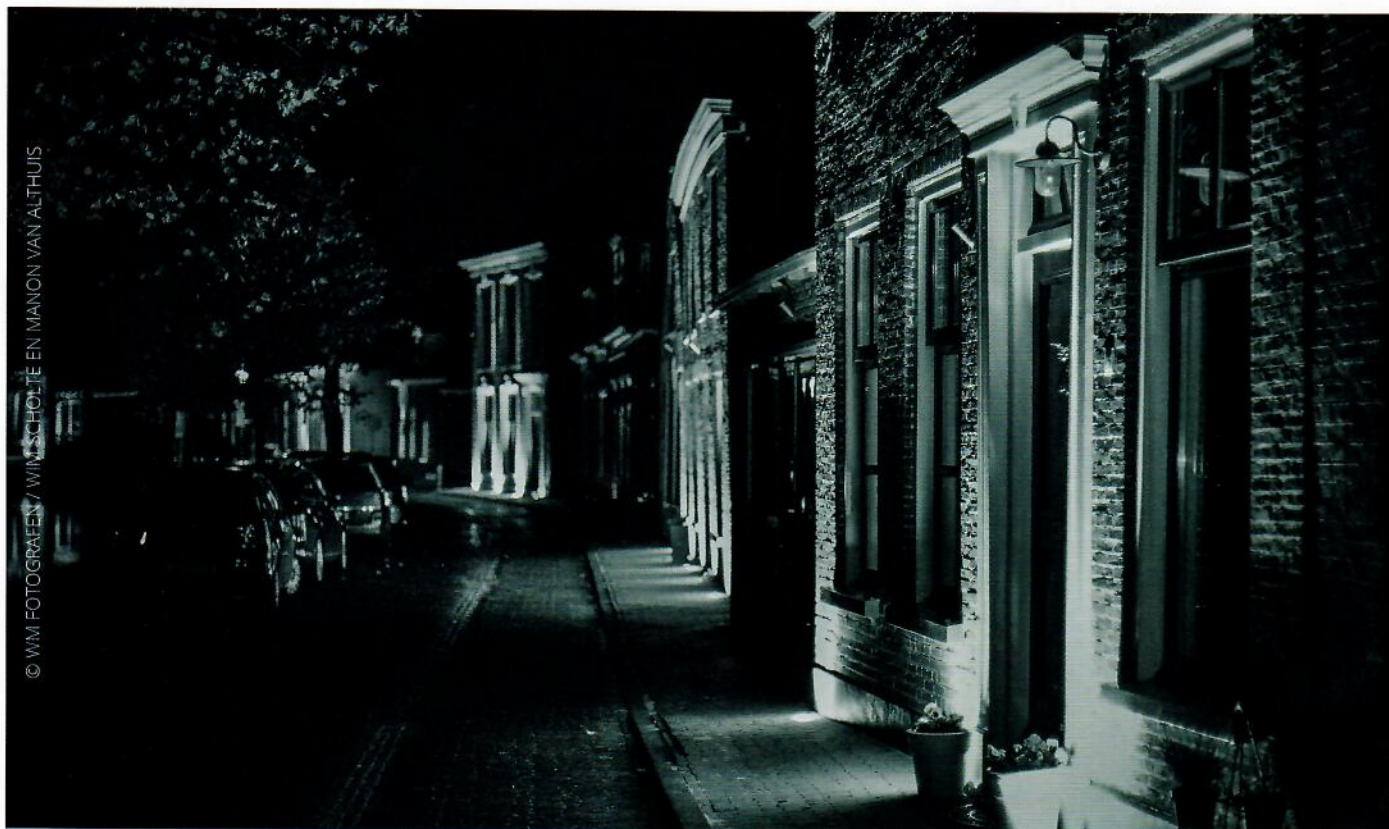

Platform Donkerte ziet het levenslicht

Sfeervolle gevelverlichting met een laag lichtniveau in Aldeboarn, gemeente Heerenveen

Vanuit inwoners en bestuurders komen er steeds vaker vragen als 'Hoe kunnen we lichtvervuiling terugdringen?' En 'hoe leveren we als overheid een bijdrage aan het behoud van natuurlijke donkerte?' Dit geldt niet alleen voor landelijke gemeenten, maar ook voor grote steden en provincies. Het nieuw opgerichte Platform Donkerte van branchevereniging OVLNL gaat met deze uitdaging aan de slag.

Het Platform Donkerte, opgericht in januari 2024 vanuit het Netwerk Maatschappij van OVLNL, is specifiek voor overheden. Daarmee komen we tegemoet aan een behoefte van een steeds grotere groep gemeenten. Het onderwerp leeft en roept praktische vragen op. Ook is er een grote behoefte aan inspirerende voorbeelden. Dat bleek in de eerste bijeenkomsten, waar volop ervaringen werden gedeeld.

Donkerte en energiebesparing

De vraag om meer aandacht voor lichtvervui-

ling en donkerte wordt ingegeven door het groeiend bewustzijn over de schaduwkanten van kunstlicht. Wereldwijd, en zeker in Nederland, wordt de natuurlijke duisternis steeds zeldzamer. Dit heeft een versturende werking op mensen, dieren en planten. Bovendien maakt al dat licht dat we minder sterren zien, verstoort het ons donkere landschap en kost het geld, energie en materialen. De maatschappelijke doelen voor klimaat en circulariteit maken het extra interessant én urgent om met het thema aan de slag te gaan.

Focus op openbare verlichting

Het thema lichtvervuiling is veel breder dan alleen openbare verlichting. Er zijn veel meer lichtbronnen in de openbare ruimte, zoals reclameverlichting, sportveldverlichting en de verlichting van allerlei bedrijven. Het Platform Donkerte en de deelnemers focussen zich echter in eerste instantie op openbare verlichting. Daar ligt onze expertise én kunnen we zelf aan de knoppen draaien. Bovendien: als we andere lichtbroneigenaren willen aanspreken, dan zullen we toch eerst zelf het goede voorbeeld moeten geven. Van daaruit kunnen

Toepassing van balises in het buitengebied van Heerenveen

we later wellicht de stap zetten naar andere lichtbronnen en lichtbroneigenaren.

Voorbeelden en succesfactoren

Het Platform Donkerte gaat het komend jaar inzetten op het in kaart brengen van goede voorbeelden. Welke projecten hebben gemeenten en provincies uitgevoerd op dit vlak? En, minstens zo belangrijk, wat waren daarbij de succesfactoren? Wat werkt en wat

werkt niet? Welke verschillende routes zijn mogelijk en hoe bepaal je wat het beste bij jouw organisatie past? Voor de ene gemeente kan het daarbij gaan over het weghalen van lichtmasten, bij een ander past misschien beter het dimmen van verlichting en een derde zet in op het optimaal gebruik van sensoren. Belangrijk daarbij is natuurlijk ook: hoe zorg ik voor voldoende draagvlak bij de interne organisatie, inwoners en andere stakeholders. Welke risico's voorzien zij en hoe neem ik hun zorgen weg?

Inspiratie uit Heerenveen

Hoe leerzaam verhalen van anderen kunnen zijn, bleek op de tweede bijeenkomst van Platform Donkerte in april. Jan de Jong uit Heerenveen deelde ruim vijftien jaar ervaring en presenteerde tal van inspirerende voorbeelden. De gemeente Heerenveen bracht het aantal lichtmasten terug. Buiten de kom slaagde dit onder andere door slim gebruik te maken van balises. Maar ook binnen de kom zijn lichtmasten verwijderd.

Op diverse plekken is – in overleg met inwoners en bedrijven – gekozen voor sfeervolle gevelverlichting met een laag lichtniveau,

aangevuld met een beperkte hoeveelheid functionele verlichting. 's Nachts gaat de gevelverlichting uit en wordt de functionele verlichting iets opgeschaald. Een andere keuze die Heerenveen maakte om donkerte te beschermen, is de toepassing van kofferarmaturen met gericht licht in plaats van rondschiijnende kegelarmaturen, ook bij 4-meter-masten.

Kennis en ervaring delen

Het Platform Donkerte wil kennis, ervaringen en goede voorbeelden gaan bundelen. En dit vervolgens delen met alle leden van OVLNL, zodat we er allemaal profijt van hebben. Dit zal gebeuren via artikelen in vakbladen, presentaties op beurzen en symposia en wellicht door het maken van een specifieke publicatie over dit onderwerp.

Dit artikel verscheen ook in het vakblad van OVLNL, samen met andere artikelen over ontwikkelingen in de OVL. Scan de QR-code om dit blad te lezen.

(advertentie)

TECHNISCH VAKBLAD OPENBARE VERLICHTING

De openbare verlichting is volop in ontwikkeling: technologie, innovatie, energie, omgevingsgericht, participatie. Het zijn al lang geen onbekende kreten meer voor ontwerpers, inrichters en beheerders van licht in de openbare ruimte. De behoefte aan kennisdeling is groter dan ooit. Reden voor Straatbeeld en OVLNL om hun jarenlange samenwerking in een volgende fase te brengen. En jij kunt daar als aanbieder van producten en dienst ook jouw bijdrage aan leveren.

WIJ ZIJN TROTSE PARTNERS
VAN HET TECHNISCH VAKBLAD
OPENBARE VERLICHTING

BEKIJK HIER DE PARTNER
MOGELIJKHEDEN

modernista

